

Darrera lliçó. Acte Graduació curs 2017/18.

Estimats alumnes de grau, de postgrau i del Programa Universitari de Gent Gran, familiars i companys de la Facultat, del rectorat de la Universitat Ramon Llull i de la Fundació Pere Tarrés.

Abans d'adreçar-vos unes paraules, vull agrair a la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés l'oportunitat que m'ha donat de poder compartir amb vosaltres aquest moment Entranyable, Emblemàtic, Emotiu i Especial.

El dia d'avui simbolitza la finalització per vosaltres d'un procés formatiu en un entorn protegit per donar pas a un entorn formatiu obert i canviant, *líquid*, com diria Bauman, i per nosaltres suposa la celebració dels 25 anys de la Facultat.

Així doncs, aquest 25è acte de graduació adopta una singularitat que el diferencia d'anteriors graduacions. Anem a veure-ho.

No m'ha resultat gens fàcil preparar aquesta darrera lliçó, ni reduir a 10 minuts la història de 25 anys. Us confesso que davant l'ordinador m'han anat aflorant moltes i diverses imatges, trobades, mirades, escrits i converses, envoltades de colors i emocions que han estat difícils d'endreçar.

Per on començo? Què els explico? M'he dit en varies ocasions. No trobava per on estirar d'aquest núvol d'experiències viscudes, i jo, que sóc una mica endreçada, he acabat trobant una sortida en els números.

Perquè els números? Us preguntareu? doncs perquè en aquesta ocasió, els 25 anys de la Facultat, m'han ofert la possibilitat d'alinear uns fets i unes fites assolides per tota la comunitat acadèmica que vull recordar i celebrar amb tots vosaltres.

M'acompanyarà en aquesta darrera lliçó una composició fotogràfica que agrupa en un de sol els records entregats als graduats de les 24 promocions anteriors. Us seran familiars perquè decoren les sales on hem fet amb vosaltres reunions varies, tutories, revisions d'exàmens o del Treball Final de Grau, oi?

Per visualitzar aquest recorregut retrospectiu m'he posat unes ulleres especials, com bifocals, que m'han ajudat a fer una mirada integrada dels elements visibles i invisibles que, combinats, donen com a resultat la Facultat Pere Tarrés,

La mirada visible repassa alguns dels reptes assolits en aquests 25 anys dels que ens sentim molt orgullosos, fets que ens posicionen en bons nivells en el mapa universitari, aquells fets que es demostren mitjançant evidències i que es concreten en el currículum explícit de Facultat.

I la mirada invisible em portarà a transparentar una vessant del nostre model pedagògic que, recollit en la missió de la Facultat, és l'ADN del nostre projecte formatiu i pren forma en l'acompanyament, aquella paraula que tantes i tantes vegades hem comentat.

Comencem el recorregut històric pels fets visibles:

L'aventura de l'actual Facultat es remunta a l'any 1991 amb l'aprovació del títol universitari oficial de Diplomat en Educació Social quan un equip de professors de la Fundació Pere Tarrés amb experiència formativa en el sector socioeducatiu, va iniciar la impartició d'aquests estudis en el marc de la Universitat Ramon Llull, sent reconeguda com l'Escola universitària d'Educació Social Pere Tarrés el curs 97/98.

En el mateix període, l'Escola Universitària de Treball Social de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona, (l'ICESB), es va adscriure a la Universitat Ramon Llull, i així també els estudis universitaris de Treball social.

Aquestes dues Escoles que treballaven conjuntament en el marc de la Universitat Ramon Llull des de l'any 2001, van constituir-se com la Facultat d'Educació social i Treball social Pere Tarrés el 31 de gener de 2010, fet que va possibilitar un impuls i un creixement del projecte formatiu universitari en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior.

Amb la Facultat es van obrir nous escenaris formatius: les diplomatures van esdevenir en els actuals Grau en Educació social i Grau en Treball social el curs 2009/10, i la formació de Postgrau que oferia una oferta formativa d'especialització i actualització professional d'àmbit català, espanyol i llatinoamericà, avui representada pel màster de *Counseling* i el de *Cooperació i desenvolupament*, es va completar i enriquir amb el desplegament de cinc màsters universitaris, dels que avui es graduen estudiants del màster en *Direcció, gestió i intervenció en Serveis socials*, i del

de *Models i estratègies d'acció social i educativa en la infància i l'adolescència*.

La contribució formativa d'aquests màsters, a més de la seva dimensió investigadora juntament amb la col·laboració i afinitat d'àrees de coneixements intracentres en la mateixa Universitat Ramon Llull, van impulsar la creació del Programa de Doctorat en Ciències de l'Educació i l'Esport el curs 2014/15, del qual ja comptem amb els primers doctorats a la facultat.

Seguint amb el nostre recorregut, no ben bé cronològic, hem arribat fins el Programa Universitari de Gent Gran que es va estrenar el curs 2008-2009. Aquest programa es va plantejar amb la finalitat d'incorporar les persones de 55 anys o més, a la vida universitària i fomentar així la seva participació en la societat i la formació al llarg de la vida, a més d'un envelliment actiu i saludable.

Aquesta trajectòria per les titulacions, en les què a data d'avui ens han acompanyat 17.613 estudiants, visualitza una clara aposta per atorgar i equiparar els professionals de l'acció social i educativa amb els d'altres disciplines mitjançant una formació universitària i investigadora de qualitat, a més de contribuir, juntament amb els col·legis professionals i d'altres estaments, a la consolidació de les professions socioeducatives.

També aquests 25 anys han estat fructífers en l'assoliment d'unes fites visibles de caràcter transversal necessàries per l'evolució i la qualitat formativa, i pel creixement de la Facultat, amb un reconeixement per institucions externes que ens posiciona com a un centre universitari de referència en el sector social.

Un d'aquests fets ve de ma de la recerca, i em refereixo al reconeixement per l'AGAUR del Grup d'Innovació i Anàlisi Social, el GIAS, com a grup pre-consolidat i que té com a objectiu últim contribuir a la millora de la cohesió social i de la qualitat de vida de les persones. Relacionat amb la recerca i la difusió del coneixement, la Facultat edita des de fa 23 anys la *Revista Educació Social. Revista d'Intervenció Socioeducativa*, sent la publicació de referència d'estudiants i professionals de la intervenció social d'Espanya i de Llatinoamèrica.

Segueixo amb una referència a la Càtedra de Justícia social i restaurativa que es va inaugurar al novembre del 2016. Aquesta

Càtedra promou, mitjançant la recerca i la formació, un model de justícia que emfatitza una visió reparadora del delictes que inclogui una resposta més global des d'un punt de vista ètic, social i més coherent.

També la internacionalització de la facultat és un altre component destacable per l'elevada mobilitat d'estudiants i intercanvi de professorat amb les 57 universitats i organitzacions socials d'arreu del món; el Seminari de Freiburg amb una trajectòria de 28 anys, i la participació en el projecte Aristos Campus Mundos, una fita assolida per la nostra Universitat en col·laboració amb les universitats de Deusto i Comillas i que va estar reconegut com a Campus de Excel·lència Internacional per el Ministerio de Educación el 2016.

No pot faltar en aquest repàs una menció a la cultura de la qualitat i la millora continua com a tret nuclear en la Facultat. Poso en valor l'acreditació per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya de totes les titulacions oficials, i el mèrit de ser el primer centre universitari de Catalunya que va certificar el Sistema de Qualitat el 2016, a més de la certificació per la Norma ISO 9001 de la formació universitària.

I per finalitzar aquest passeig pels fets més visibles de la Facultat, vull recordar la investidura com a Doctora Honoris Causa per la Universitat Ramon Llull a proposta de la Facultat de la Nelsa Curbelo, pel seu treball en defensa dels drets humans, de la no-violència i amb les bandes llatines a Guayaquil l'any 2012, i de la Victoria Molins religiosa teresiana entregada a la labor d'acompanyament a persones en situació de fragilitat al barri del Raval de Barcelona el 2015.

I ha arribat el moment de parlar d'un dels trets invisibles de la Facultat que forma part del currículum ocult: l'estil formatiu que ens caracteritza i diferencia d'altres institucions universitàries i que va un pas més enllà de l'acadèmia per aproximar-se a un acompanyament educatiu, en el que l'estudiant és el centre de la formació.

L'article 19 del Reglament de Règim Interior que recull els trets identitaris de la Facultat fa referència a la: *Participació activa de l'alumnat en el seu procés formatiu, com a protagonistes centrals de l'experiència educativa* i també parla de la: *Cura especial de l'atenció personal, de l'acompanyament al llarg de tot el procés*

formatiu i del clima de la relació entre totes les persones membres de la comunitat universitària, i es reforça aquesta idea a l'article 23 on diu que el professorat... forma i acompanya les persones estudiants en el procés d'aprenentatge al llarg del estudis.

Destaca en aquestes línies la voluntat i intencionalitat d'una formació que aposta per un model d'acompanyament als estudiants, un acompanyament amb una doble dimensió acadèmica i humana, que combina els dos sabers que també apuntalen l'essència de la Universitat Ramon Llull: Ser i saber.

Llegint una mica al voltant del concepte d'acompanyament he trobat que a França, cap els anys 70 i 80 s'explicava aquest terme a partir d'un paral·lelisme amb el món musical que m'agrada i m'evoca el nostre model formatiu, veieu:

Parlem de l'acompanyament musical quan entren en sintonia 2 personatges, cadascú en el seu paper, però que tots dos es necessiten i que un no està tocant l'instrument per l'altre, sinó que és cadascú qui està interpretant la mateixa partitura o la mateixa peça en partitures diferents, amb adaptacions musicals diferents...

Sí que és cert que cada músic juga l'instrument a la seva manera, al seu ritme, amb el seu estil personal, i que hi ha un director que dirigeix la banda, també a la seva manera i segons els seus mestres, però entre tots, i amb la suma de les individualitats, això sona, i sona bé.

Tots els membres d'aquesta banda acabeu tocant la mateixa peça, però l'art del director rau en extreure el millor de cadascú pel fet de respectar el ritme personal, escoltar les particularitats individuals, orientar els interessos genuïns i estirar de les potencialitats de cada músic i una mica més, com deia Wilhelm Reich.

Per nosaltres, només és possible arribar a aquesta interpretació musical individual amb les aportacions, assajos i implicacions dels diferents protagonistes que envolten aquesta escena com són el propi músic, altres músics, altres directors, els que estan en les bambolines i els que assisteixen al concert final.

Doncs aquest és un dels trets característics del nostre model pedagògic que, combinat amb una formació rigorosa, reflexiva i de

qualitat, us prepara per a tocar un ampli repertori de peces en escenaris molt diversos, alguns d'ells encara per crear.

Aquesta història que us explico l'hem anat construint amb la suma dels esforços, energies, il·lusions i dedicació de molts professionals que mitjançant la formació, perseguim un món millor.

Entre el professorat, el personal d'administració i serveis, els serveis comuns de Fundació, l'equip del rectorat, els caps de pràctiques, i també els estudiants, les famílies, els amics i les parelles que esteu aquí, donant suport i acompanyant, hem aixecat la nostra Facultat, la vostra, la de tots.

I com tota organització que creix, alguns d'aquests companys de viatge s'han jubilat a la Facultat; recordem la Carme Fernández, la Margarita Pradell, la Ma. Lluïsa Marrugat, la Isabel Ragner, la Rosa Bonet, l'Araceli Lázaro, el Jaume Funes i la Mercè Bacardit, i també és un bon moment per fer presents a companys que ja ens han deixat i que van posar el seu granet de sorra; amb el risc de no haver-los retingut a tots en la memòria recordem al Coloman Navarro, la Pilar Pujol, la Montserrat Delofeu, l'Oriol Canals, la Gemma Molera, el Carles Capdevila i la Paquita Paulorena. A uns i altres, i a tots plegats, una forta abraçada.

I així, mirant enrere, m'adono que m'agrada ser professora en aquesta Facultat, la Pere Tarrés, i en aquesta Universitat, la Ramon Llull, també m'agrada haver estat professora d'alguns de vosaltres, i també m'agrada ser companya dels meus companys.

Per anar acabant, us dedico aquesta síntesi poètica de Joan Maragall, perquè representa molt bé qualsevol professió, però la de ser Educador/a social o Treballador/a social ocupant diferents càrrecs i responsabilitats fruit de la formació assolida, encara ho és més.

Per mi, la potència individual com a motor vital, és essencial en la manera d'encarar la vida i és per això que us deixo com a deures que us l'apregueu, que la reciteu i que la recordeu sempre, perquè d'aquest ELOGI DE VIURE, depèn la vostra felicitat, feu-me cas.

“Estima el teu ofici,
la teva vocació,
la teva estrella,
allò pel que serveixes,
allò en què realment
ets un entre els homes,
esforça't en el teu quefer
com si de cada detall que penses,
de cada paraula que dius,
de cada peça que poses,
de cada cop de martell que dones,
en depengués la salvació de la humanitat.
Perquè en depèn, creu-me.”

Joan Maragall (1860-1911)

Des d'aquest moment ja formeu part d'aquesta història i us desitjo
que visqueu i gaudiu les vostres històries amb molta intensitat i
passió.
Felicitats i enhorabona.

Maite Marzo Arpón
21 de juny de 2018